

PROČ BÝT ČLEMEM ODBORNÉ SPOLEČNOSTI?

Posláním Společnosti hygieny a komunitní medicíny je podpora vzdělávání a odborného růstu pracovníků v oblasti hygieny a ochrany a podpory veřejného zdraví, podpora vědeckého rozvoje v uvedených oblastech a pořádání či odborná garance konferencí a dalších vzdělávacích akcí. Z pravidelných konferencí společnost spolupřádá tradiční konferenci hygieniků výživy Výživa a zdraví (Dny hygieny výživy profesora Stanislava Hrubého), která se každoročně koná v Teplicích; v letošním roce proběhl již dvacátý ročník. Podobně naše společnost garantuje Dny hygieny dětí a mladistvých v Chodové Plané.

Společnost se podílí na přípravě dlouhodobých a koncepčních materiálů oboru, zástupci výboru byli členy týmu pro tvorbu Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí a účastní se její realizace. Výbor se v rámci připomínkových řízení pravidelně vyjadřuje k chystaným změnám zákonů a vyhlášek a participuje na systému specializačního vzdělávání v oboru Hygiena a epidemiologie.

Rodinným stříbrem Společnosti hygieny a komunitní medicíny a Slovenské společnosti hygieniků je časopis, který právě držíte v ruce. Vydává jej v současné době Státní zdravotní ústav ve spolupráci s nakladatelstvím Tigris, odborně je garantován právě našimi odbornými společnostmi. Časopis je respektovaným a vyhledávaným periodikem, jehož stránkový rozsah se utěšeně rozrůstá. Vedle původních prací si v něm můžeme přečíst fundované přehledové práce, právní aktuality, sdělení z praxe a krátká sdělení. Zajímavým čtením jsou i vzpomínky na významné osobnosti oboru, medailonky jubilantů i občasná perličky z každodenní pestré práce hygieniků. Na tomto místě je třeba poděkovat především redakční radě, šéfredaktorovi časopisu docentu Jaroslavu Křížovi i tajemnici redakce MUDr. Věře Kernové, že o časopis úzkostlivě pečují a rozvíjejí jej v době, kdy mnoho českých periodik je spíše v útlumu. Ostatně, jak složitá je cesta od prvního převzetí rukopisů k tiskem vonícímu novému číslu hezky popsal pan docent Kříž v úvodníku minulého čísla.

Všechny výše popsané aktivity jsou obvyklé u ostatních odborných společností, sdružených v České lékařské společnosti JEP. Ano, pořádání a garance konferencí a seminářů, vydávání odborných časopisů, jejich bezplatné rozesílání členům, tvorba různých koncepčních materiálů, doporučení a stanovisek, spolupráce s ministerstvem zdravotnictví, lékařskou komorou a dalšími institucemi, připomínkování chystaných novel předpisů, účast na dalším vzdělávání včetně vysílání zástupců do akreditačních a atestačních komisí, to je běžná agenda odborných společností, resp. jejich výborů. Každý člen se může ucházet o zvolení do výboru či revizní komise a pracovat v jednotlivých sekcích či pracovních skupinách. V minulosti se považovalo jaksi za samozřejmé, že každý lékař do odborné společnosti vstoupí. Ale je tomu tak i dnes? Je členství ve společnosti dostatečně lákavé, atraktivní, zajímavé? Stojí za to tam vstupovat (a hradit členský poplatek)? Potřebujeme vůbec odbornou společnost? Myslím si, že ano. Už s ohledem na popsanou agendu je zřejmé, že každý člen má příležitost se zapojit do formování našeho oboru. To možná zní jako fráze, ale je to tak. Pokud se nebudeme sami starat o svůj obor, jeho rozvoj a kultivaci, chopí se toho někdo jiný a my budeme jen bezmocně přihlížet. Anebo se toho nechopí nikdo, a lékařský obor hygiena postupně zakrní a zanikne.

Jsou zde však i další argumenty, proč společnost potřebujeme, a to zvláště v našem oboru. Ona je totiž rovněž důležitým svorníkem mezi různými institucemi, jako jsou hygienické stanice, zdravotní ústavy, Státní zdravotní ústav, univerzitní vědecká a výuková pracoviště. Právě nezávislá odborná společnost má potenciál zprostředkovávat spolupráci mezi pracovníky různých institucí, být platformou pro výměnu informací a svobodnou odbornou diskusi.

Když americký prezident Theodore Roosevelt navštívil během své cesty po Evropě Rakousko, zeptal se císaře Františka Josefa, v čem na počátku 20. století vidí výhody monarchie a roli panovníka. Císař mu údajně odpověděl, že v ochraně národů před vlastními politiky. Upřímně, ochrana před krátkozrakostí, tvořivostí a nejrůznějšími zájmy politiků je někdy potřeba, v ochraně a podpoře veřejného zdraví o tom víme mnohé. A je to odborná společnost, která může hrát a hraje důležitou roli v ochraně ochránců veřejného zdraví, a to jak systému, tak profesních zájmů jednotlivých pracovníků. Má totiž velkou výhodu v tom, že je nezávislá na státní správě či jiných institucích a může proto svobodně a kriticky reagovat na vše, co by mohlo mít na ochranu a podporu zdraví nepříznivý dopad. Ostatně v nedávné minulosti také reagovala – vzpomeňme namátkou aktivity dřívějšího výboru k řešení krizové situace v hygieně a hygienické službě v letech 2008–2009, kdy došlo k neracionálním organizačním změnám ve Státním zdravotním ústavu a opomíjení primární prevence. Vzpomeňme aktivity nynějšího výboru k zabránění převodu kompetencí hygieniků výživy na kontrolní orgány v působnosti ministerstva zemědělství. Výbor rovněž upozornil na nedostatky v koncepci zdravotnického výzkumu, z níž téměř vymizel výzkum problematiky vlivu faktorů životního a pracovního prostředí na zdraví... Síla odborné společnosti je ale do značné míry závislá na velikos-

ti členské základny. I proto vítáme každého zájemce o členství, a zdaleka nejen lékaře. Přestože je naše odborná společnost organizační složkou České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně, její dveře jsou otevřené všem zdravotnickým pracovníkům, kteří se zabývají různými aspekty hygieny, primární prevence a ochrany a podpory veřejného zdraví.

Tento úvodník píšu těsně před svátkem svatého Martina. Akademický rok je v plném proudu, pracovních povinností fůra, za oknem svítí slunce – a člověk má pocit, že do Vánoc a konce roku daleko. Předpokládám však, že až otevřete toto číslo časopisu, bude již čas adventu, na náměstích budou svítit vánoční stromy a znít koledy a doma vonět cukroví... Dovoluji si vám proto již teď popřát klidné adventní dny, šťastné a veselé Vánoce a vše dobré v novém roce.

*Doc. MUDr. Pavel Dlouhý, Ph.D.
předseda Společnosti hygieny a komunitní medicíny*

<http://dx.doi.org/10.21101/hygiena.a1502>

*Přejeme autorům a čtenářům časopisu Hygiena pokojné vánoční svátky
a v roce 2017 hodně zdraví a úspěchů.*

Redakce